

prozess 03
text 02,03

Μου δίδαξε ο γέρο-Αντόνιο πως κάποιος είναι τόσο μεγάλος όσο ο εχθρός που διάλεξε να παλέψει, κι ότι κάποιος είναι τόσο μικρός όσο μεγάλος είναι ο φόβος που τον διακατέχει. “Διάλεξε έναν μεγάλο εχθρό, κι αυτό θα σ’ αναγκάσει να μεγαλώσεις για να μπορείς να τον αντιμετωπίσεις. Μίκρυνε το φόβο σου, γιατί, αν μεγαλώσει, εσύ θα γίνεις μικρός” μου είπε ο γέρο-Αντόνιο ένα βροχερό μαγιάτικο απόγευμα την ώρα που βασιλεύουν το ταμπάκο και ο λόγος. Η κυβέρνηση τον τρέμει τον λαό του Μεξικού, γι’ αυτό έχει τόσους στρατιώτες κι αστυνομικούς. Έχει ένα φόβο πολύ μεγάλο. Κατά συνέπεια, η ίδια είναι πολύ μικρή. Εμείς φοβόμαστε τη λήθη, που πάμε να τη μικρύνουμε με πόνο και αίμα. Γι’ αυτό είμαστε μεγάλοι.

Prozess 0

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΑΜΕΝΗ ΜΝΗΜΗ:

η νομική γλώσσα είναι πάντοτε καθηλωμένη στην υποτακτική έγκλιση, η νομική γλώσσα έχει καθήκον της την τελεσιδικία των υποθέσεων και μιλά σε χρόνο ενστώτα - ο ρόλος του δικαστή είναι η γόμμα, είναι να σβήνει τις ιστορίες που γράφουν οι κατηγορούμενοι. ο δικός μας δεν μπορεί να είναι παρά η επίμονη καταγραφή τους - δεν έχουμε παρά να αρνούμαστε κάθε τι που αυτονομιοποιείται σαν ιστορικό δεδικασμένο.

Το γραφείο ερευνών είναι ένα διαρκές εγχείρημα οργάνωσης, διαχείρισης και αξιοποίησης του κινηματικού αρχείου και της βιβλιοθήκης του αυτοδιαχειριζόμενου στεκιού νομικής - έχει σαν αντικείμενό, δηλαδή, του κάποιες εκατοντάδες αποσπάσματα του ελληνικού αντιεξουσιαστικού τύπου (περιοδικά, μπροσούρες, εφημερίδες, έντυπα δρόμου, αφίσες) που συνέλεξαν και συλλέγουν οι συντρόφισσες και οι σύντροφοι του στεκιού εδώ και 14 και κάτι χρόνια που λειτουργεί το στέκι νομικής.

Με τον όρο αρχείο, εννοώ κατ’αρχάς τη μάζα των πραγμάτων που λέγονται, φυλάσσονται, αξιοποιούνται, επαναχρησιμοποιούνται, επαναλαμβάνονται και μεταβάλλονται εντός ενός πολιτισμού. (για μια αρχαιολογία της γνώσης, M. Foucault)

Κι αν μοιάζει λίγο παράταιρο για ένα φοιτητικό στέκι να ενδιαφέρεται για μία τέτοια ασχολία, δεν αντιλέγουμε παρά μία κρίσιμη παρατήρηση: μία συλλογική πολιτική διαδικασία δεν μπορεί να αδιαφορεί για ό,τι συζητήθηκε, γράφτηκε, έγινε αντικείμενο διαφωνίας, σχολιάστηκε ή δεν σχολιάστηκε, για ό,τι παρατηρήθηκε ή απλά παρατήθηκε, για τις θέσεις, τις εμπειρίες, τις αστοχίες και τις αβλεψίες που εμφανίζονται στην (πολιτική, κοινωνική) εργασία τώσων και τώσων γυναικών και ανδρών πριν απ’ αυτήν, όπως η εργασία αυτή αποτυπώνεται σε ό,τι συνοπτικά ονομάζεται έντυπες εκδόσεις. Κι αν το κάνει, τότε βρίσκεται να καταφάσκει σε ένα μόνιμο σημείο μηδέν του ιστορικού χρόνου- κι αν το κάνει δεν καταδικάζεται παρά σε μία αιώνια αμηχανία.

Λέμε να κάνουμε ό,τι μπορούμε (έστω και πρόχειρα, έστω και αποσπασματικά) για να αποφύγουμε αυτήν την εκδοχή.

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΟ
ΣΤΕΚΙ ΝΟΜΙΚΗΣ/
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΧΑΜΕΝΗ ΜΝΗΜΗ/
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

για επικοινωνία:

stekinomikis@spiv.net
stekinomikis.wordpress.com

Επίσης, μπορείτε να μας
βρείτε κάθε δευτέρα 12.00-
15.00 ή στο τραπεζάκι μας
στην αυλή της σχολής ή στο
καφενείο του στεκιού.

Prozess 03

ΤΟ PROZESS 03 ΕΙΝΑΙ η τρίτη διαδικασία αναδημοσιεύσεων που επιχειρούμε. Με αφορμή το τέταρτο φεστιβάλ του Game Over επιλέξαμε μία σειρά κειμένων που αναφέρονται είτε στην αιώνια ασθένεια του εκπαιδευτικού συστήματος είτε σε παραδείγματα φοιτητικών κινητοποιήσεων.

Είναι αλήθεια, λοιπόν, πως το εκπαιδευτικό-πανεπιστημιακό οικοδόμημα δεν έχει σταματήσει να καταρρέει, να λιποθυμάει, να διασωληγνώνεται εκτάκτως, να σώζεται και να καταρρέει ξανά. Είναι αλήθεια, επίσης, ότι οι λόγοι αυτής της κατάρρευσης δεν έχουν σταματήσει να διαφεύγουν από τα υποκείμενα, τα οποία αφορά περισσότερο αυτή η “κρίση”. Από την άλλη, οι φοιτητικοί συνδικαλισμοί, η αριστοκρατία των δεξιών και αριστερών καθηγητών και όσοι άλλοι νέμονται δεκάδες προσόδους μέσω των σχέσεων τους με τα ιδρύματα και εντός τους, δεν έχουν σταματήσει λεπτό να εργάζονται για τους σκοπούς τους: από τις θαυμαστές εξεγέρσεις ενάντια στο ν. διαμαντοπούλου μέχρι και τις αντίστοιχες περσινές ενάντια στον φορτσάκη, από τις εσωτερικές διαμάχες για τα γραφεία και τα λεφτά μέχρι και το πιο πρόσφατο κίνημα ενάντια στον αριστερό και μορφωμένο κύριο μπαλτά από πληθώρα ακαδημαϊκών, οι αναλύσεις που έχουν προκύψει μέσα από τέτοια πλαίσια λόγου είναι αφενός ενδεικτικές των πραγματικών λειτουργιών των πανεπιστημίων και αφετέρου επικίνδυνα συσκοτιστικές. Τα κείμενα που αναδημοσιεύονται μας φαίνονται ιδιαίτερα χρήσιμα (και σε ορισμένα τους σημεία είναι τρομακτικά επίκαιρα) για όποιαν-ον φιλοδοξεί να έλθει σε επαφή με μια κριτική αυτής της μόνιμης κρίσης και ενδιαφέρεται για μία γενεαλογία των αιτιών της από ανταγωνιστική σκοπιά.

Text 02

**Περιοδικό 3η Γενιά, τεύχος 3, Σεπτέμβρης '97:
Ρε τους γορίλλες**

Ποιά είναι τα «προβλήματα της παιδείας». Τί είναι η «εκπαιδευτική κρίση»; Όποιος δεν έχει τις σωστές απαντήσεις δεν καταλαβαίνει πού το πάνε οι διάφορες φοβερές και τρομερές «εκπαιδευτικές» μεταρρυθμίσεις». Και νομίζει πως ο τσολιάς Αρσένης είναι πονηρός. Ένας καλοπληρωμένος υπάλληλος είναι, σιγά τον λεβέντη!...

1. Η δημόσια (δωρεάν) μαζική «παιδεία» δεν φτιάχτηκε ποτέ και πουθενά για να «μορφωθούμε» και «να γίνουμε άνθρωποι». Φτιάχτηκε, κατ' αρχήν για να προμηθευτεί η αγορά εργασίας λίγο η πολύ ειδικευμένο προσωπικό. Από εργάτες που να μπορούν να διαβάσουν γραπτές εντολές ή συμβόλαια, μέχρι

τους διευθυντές που θα ελέγχουν τους προηγούμενους. Κι όποτε υπήρξαν κοινωνικά αιτήματα και απαιτήσεις για κάτι «καλύτερο» από πλευράς μόρφωσης η δημόσια παιδεία «εκσυγχρονιζόταν» σε μία θέση συμβιβασμού ανάμεσα στις επιπλέον γνώσεις που θα μπορούσαν να αποδειχθούν χρήσιμες για την αγορά εργασίας, και τις επιπλέον «γνώσεις» που θα εξασφάλιζαν την ιδεολογική χειραγώγηση. Είναι πασίγνωστο πως μάθαμε για τη ζωή (μας) πολύ περισσότερα στους δρόμους ή από 45άρια δισκάκια από ό,τι στα σχολεία.

2. Το πρώτο πρόβλημα που άρχισε να παρουσιάζει αυτό το σχέδιο σε όλον τον πολιτισμένο κόσμο, από το '70 και μετά, ήταν πως, μαζί με τον αριθμό των «μορφωμένων» πολλαπλασιάστηκαν οι προσδοκίες και οι απαιτήσεις για κοινωνική αποκατάσταση.

Το ότι οι ευκαιρίες ανόδου λιγότευαν, από την μια μεγάλωνε τον κοινωνικό εκνευρισμό, και από την άλλη έσπρωχνε ανθρώπους που είχαν εκπαιδευτεί για «να ξέρουν» να ανακατευόνται με ανθρώπους που δεν θα έπρεπε να ξέρουν και πολλά πολλά, όχι στα πανεπιστήμια αλλά στους δρόμους... Με αποτέλεσμα διαρκείς και έντονες κοινωνικές αναταραχές, και όχι μόνο στην παιδεία.

3 Το δεύτερο μεγάλο πρόβλημα παρουσιάστηκε στο δημόσιο σύστημα παιδείας από σπόντα. Εξαιτίας ακριβώς των μεγάλων κοινωνικών αναταραχών (που αναφέραμε πριν) την δεκαετία του '70, οι αφέντες του κόσμου αναγκάστηκαν να αλλάξουν την οργάνωση της αγοράς. Δηλαδή και την οργάνωση της εργασίας, και την οργάνωση της κατανάλωσης, συμπεριλαμβανομένων των ιδεολογικών μηχανισμών. Όταν στις δουλειές γίνεται της πουτάνας, όταν στα σχολεία γίνεται της πουτάνας, όταν στα πανεπιστήμια γίνεται της πουτάνας, παίρνεις τα μέτρα σου. Και μέτρα που πήραν ήταν η μαζική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Δηλαδή η μαζική αντικατάσταση χειρωνακτικής ή διανοητικής εργασίας οπουδήποτε στους τομείς που γινόταν χαμός.

4. Σε συνέπεια αυτών των αλλαγών που έγιναν ραγδαία, άλλαξε ριζικά το είδος των «γνώσεων» που απαιτούσε η αγορά εργασίας. Άλλαξαν επίσης και οι τρόποι της ιδεολογικής επιβολής.

5. Ένα μεγάλο μέρος της ιδεολογικής δουλειάς που έκανε, ή έπρεπε να κάνει, το εκπαιδευτικό σύστημα (αλλά προσοχή: όχι όλο!!) το πήραν τα μ.μ.ε. Επειδή φάνηκε πως ο ευαίσθητος κρίκος για να είναι ο κόσμος πειθαρχημένος είναι η ιδεολογία της κατανάλωσης μάλλον, παρά η ιδεολογία της εργατικότητας κατευθείαν.

6. Από την άλλη μεριά οι αλλαγές στις «γνώσεις» που θέλει η αγορά εργασίας ήταν καταλυτικές. Κατ' αρχήν επειδή πολλές από τις «παροδοσιακές γνώσεις» που δίδασκε το εκπαιδευτικό σύστημα σε όλες του τις βαθμίδες πέρασαν κατευθείαν στις μνήμες των υπολογιστών. Απλό παράδειγμα, επιπέδου δημοτικού: κανείς δεν χρειάζεται να ξέρει τις πράξεις αριθμητικής – αρκεί να έχει ένα κομπιουτεράκι τσέπης. Απλό παράδειγμα επιπέδου πολυτεχνείου: κανείς δεν χρειάζεται να ξέρει προχωρημένη δομική μηχανική για να κάνει στατικές μελέτες κτιρίων – αρκεί να βάλει τα βασικά δεδομένα σε ένα ειδικό πρόγραμμα υπολογιστή. Επιπλέον έγιναν ραγδαίες αλλαγές όχι μόνο στο «τί είναι χρήσιμο» να μαθαίνει κανείς, αλλά και στο «πώς» πρέπει να διδάσκεται. Ακόμα και στο πόσο «περίεργος» πρέπει να είναι....

7. Μέσα σε 10-15 χρόνια λοιπόν ξεκαθάρισε σε όλους τους κρατούντες πως η «εκπαιδευτική κρίση» ήταν η εξής μπερδεμένη κατάσταση: η δημόσια (δωρεάν) παιδεία στοίχιζε όλο και περισσότερο (στα αφεντικά) για να «παράγει» κάτι εντελώς συμβατικό και παραδοσιακό που όλο και λιγότερο ενδιαφέρονταν να αγοράσουν!! Επιπλέον επειδή ο κόσμος δυσφορούσε, το δημόσιο σύστημα ήταν πάντα εστία εκνευρισμού – ενώ ιδεολογικά δεν πολυδούλευε, ειδικά μέχρι το λύκειο, όπου η απειλή της ανεργίας δεν πιάνει πειθαρχικά. Τα συμβατικά «προσόντα», απολυτήρια και πτυχία άρχισαν να χάνουν την αξία τους... Και απ' την άλλη κάθε ενδιαφερόμενος

δεν την έφευτε στην διαφήμιση που δεν του δίνει ότι του υπόσχεται αλλά στις κυβερνήσεις και στα υπουργεία. Έτσι άρχισε να γίνεται κουβέντα περί «κρίσης» και «αναγκαίων αλλαγών». Με την εξής χαρακτηριστική συνθήκη: ενώ μέχρι τη δεκαετία του '70 οι μεταρρυθμίσεις γίνονταν εξ' αιτίας της κοινωνικής πίεσης των «από κάτω» (με αντιαυταρχικά αιτήματα των μαθητών – φοιτητών, ή με αγώνες μισθολογικούς και θεσμικούς των διδασκόντων), από την δεκαετία του '80 άρχισαν να ψήνονται, να προετοιμάζονται και να γίνονται από «πάνω», με οράματα υπουργών και συμβουλές βιομηχάνων. Σε όλον τον «πολιτισμένο κόσμο», ίδια και अपαράλλαχτα.

8. Επειδή τέτοια ήταν τα προβλήματά (τους) με το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, και επειδή οι «από κάτω» είχαν παγιδευτεί μέσα στον μικροαστισμό των διαψευμένων προσδοκιών τους, έκατσαν οι αφέντες στα '80 να βρουν τις «λύσεις» (που θα τους βόλευαν). Και βρήκαν τις εξής βασικές γραμμές:

α) η δημόσια παιδεία πρέπει να γίνει όσο το δυνατόν πιο φτηνή για τον δημόσιο προϋπολογισμό, έτσι ώστε να αποδεσμευτούν κεφάλαια για πιο παραγωγικές, καπιταλιστικά, κινήσεις. Μάλιστα δε, όσο περισσότερο, να πληρώνουν οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι την παιδεία (όπως και την υγεία, κλπ)
β) να εξατομικευτούν όσο περισσότερο γίνεται οι εκπαιδευτικές διαδρομές των μαθητευόμενων, ειδικά από μια ηλικία και πάνω. Έτσι ώστε, απ' ενός να οργανωθεί καλύτερα η εξειδίκευση (δηλαδή η ειδικευμένη βλακεία τους) απ' ετέρου να έχουν όσο το δυνατόν λιγότερους «κοινούς τόπους» ενδιαφερόντων και σκοπών έξω από την ιδεολογία της επιτυχίας. Ιδανικό θα ήταν η περιβόητη «ευγενής άμιλλα» να γίνει κανονικός πόλεμος όλων εναντίον όλων, σε κάθε επίπεδο με κάθε ευκαρία.
γ) να σπάσει όσο περισσότερο γίνεται η «μαζική» οργάνωση της δημόσιας παιδείας, έτσι ώστε να μην συγκεντρώνονται όλα τα παράπονα στον κοινό, συλλογικό εργοδότη και σχεδιαστή, στη κορυφή της κρατικής οργάνωσης, αλλά να σκορπίζονται και άρα να «αποκεντρώνονται» οι οποιεσδήποτε αντιδράσεις.

9. Η (α) γραμμή είχε και έχει πολύ πλατιά εφαρμογή. Από την γιγάντωση της ιδιωτικής εκπαίδευσης κάθε είδους – από νηπιαγωγία, φροντιστήρια μέχρι ΙΕΚ και γιουνιβέρσιτις μαϊμού- ως την χρηματοδότηση των πανεπιστημίων κατευθείαν από εταιρείες, έτσι ώστε να παίρνουν στελέχη και σε έρευνες αυτό ακριβώς που θέλουν. Από τις περικοπές στην δημόσια χρηματοδότηση μέχρι την εξαφάνιση ολόκληρων «μη προσοδοφόρων» τομέων της παραδοσιακής εκπαίδευσης. Η (β) γραμμή εφαρμόζεται σχετικά πιο αργά από την (α), αλλά το ίδιο σθεναρά, και χωρίς αντιστάσεις. Το ζήτημα ήταν και είναι από την μια να πολλαπλασιαστούν οι «βαθμίδες» εκπαιδευτικής «ανόδου», άρα και οι σχετικές εξετάσεις, από την άλλη σαν χάπι να αυξηθούν οι «ελευθερίες επιλογής» στην κατεύθυνση του καθενός (πάντα προς τα πάνω). Αυτό το δεύτερο σχετίζεται και με την εξειδίκευση, αλλά το αμόκ προκύπτει και από τα ίδια τα συμφέροντα διαφόρων εκπαιδευτικών λόμπυ, ειδικά στα πανεπιστήμια.

Η (γ) γραμμή, αν και είναι παλιά ιδέα όσο οι άλλες, τώρα γίνεται προσπάθεια να εφαρμοστεί και στην Ελλάδα. Αφορά από τους διορισμούς των εκπαιδευτικών με νομαρχιακή ευθύνη, μέχρι την απαίτηση των πανεπιστημίων να κάνει το καθένα, κάποια στιγμή, τς δικές του «εισαγωγικές» εξετάσεις.

10. Ασχετα από διάφορα μπρος-πίσω που αναγκαστικά συμβαίνουν σε αλλαγές τέτοιας κλίμακας και τέτοιας έντασης, το βασικό σχήμα της «λύσης» των εκπαιδευτικών προβλημάτων είναι το εξής:

-οι εκπαιδευόμενοι θα πληρώνουν, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, (ήδη συμβαίνει μέσω της «παραπαιδείας») εκτός από πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις (ας πούμε πολύ καινούργιους τομείς αιχμής) όπου η ζήτηση μαθητευόμενων θα τυχαίνει να είναι πολύ μεγαλύτερη και πολύ πιο επείγουσα από την προσφορά.

-το διάστημα εκπαίδευσης θα επιμηκυνθεί (αυτό ήδη συμβαίνει), θα αποκτήσει περισσότερα «μεταβατικά στάδια» και ελέγχους, ειδικά από τα 9 χρόνια της βασικής εκπαίδευσης και μετά. Ταυτόχρονα θα έχει περισσότερες «επιλογές», έτσι ο κάθε εκπαιδευόμενος να είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για την πορεία του. Σαν ιδιώτης.

-οι διδάσκοντες, μέχρι τουλάχιστον το επίπεδο της ανώτατης εκπαίδευσης, θα πρέπει να αποκτήσουν εργασιακό καθεστώς παρόμοιο με εκείνο της ιδιωτικής εκπαίδευσης των φροντιστηρίων ή των ιδιωτικών σχολείων. Ένα καθεστώς ελεύθερης αγοράς, προς την οποία έτσι κι αλλιώς στρέφεται όλο το σύστημα.

-οι ιδιωτικοί και κρυφοιδιωτικοί οργανισμοί παιδείας, είτε πρόκειται για τα φροντιστήρια είτε για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, θα πρέπει να δυναμώσουν, για να απορροφήσουν την ζήτηση χαρτιών επαγγελματικής χρήσης, έστω και κωλόχαρτων, αλλά και για να ανακυκλώσουν κερδοφόρα την εργασιακή ανασφάλεια του καθενός. Κι απ'τη μύγα ζύγκι...

11 και τελευταίο. Δεν θα πούμε εμείς τί σχέση έχουν όλα αυτά με τις ανάγκες του καθένα. Υπάρχουν ανάγκες και ανάγκες: ανάγκες για καριέρα πάσει θυσία για παράδειγμα, ή ανάγκες για γνώσεις ζωής. Διαλέγει ο καθένας και παίρνει, και ανάλογα γουστάρει τέτοιες μεταρρυθμίσεις, ψιλογκρινιάζει χοντροβρίζει, ή ψάχνει την ριζική έχθρα απέναντί τους.

Εμείς ανήκουμε στην τελευταία κατηγορία, γι' αυτό και δεν έχουμε συμβουλές για την πλειοψηφία των ενδιαφερόμενων. Όσοι, από την άλλη, θέλουν να κρατήσουν γερά τις αυταπάτες τους, είναι ικανοί να λυσσάνε βγάζοντας φράγκα στην «παραπαιδεία» (που είναι η main stream παιδεία, από πολλές απόψεις, έχετε ακούσει για καταλήψεις στα φροντιστήρια;) και να ...αγωνίζονται ταυτόχρονα για δωρεάν δημόσια εκπαίδευση. Ή να γαμάνε καθημερινά τις καρδιές και τα μυαλά των μαθητών τους, (και των παιδιών τους) και ξαφνικά να ξεσπαθώνουν ...για το καλό τους.

Εμείς γελάμε μόνο, κάπως ειρωνικά είναι η αλήθεια, για το πόσο τραγικά γελοία θα αποδειχθεί η επιτυχία αυτών των καινούργιων κατευθύνσεων της εκπαίδευσης, ακόμα κι αν καταφέρει να εξουδετερώσει όλους τους γκρινιάρηδες που νιώθουν (και σωστά) πως τους πετάει απ'έξω.

Έτσι κι αλλιώς η γνώση είναι αλλού.

Text 03

«εκπαίδευσή» του θα πρέπει να συνεχιστεί. Δια βίου.

3η Γενιά, τεύχος 42, Δεκέμβρης 2001: δια βίου (δια της βίας)

Το παλιό καλό καιρό, που πέρασε πια και πάει, έτρωγε κανείς 6 + 6 χρόνια στα θρανία φιλτράροντας την ανησυχία του ζωντανού όντος, αν «άξιζε» ύστερα στο κοσκίνισμα αμοιβόταν με 5 ή 6 χρόνια φοιτητικής περιπέτειας, και μ' ένα πτυχίο στο χέρι έβλεπε τον κόσμο να γονατίζει στα πόδια του. Από οικονομική μα και γενικά κοινωνική άποψη.

Έλεγαν βέβαια τότε και κάτι πικρόχολοι ότι τα πανεπιστήμια βγάζουν ειδικευμένους ηλίθιους (και πράγματι δύσκολα θα έβρισκε κανείς μέσα στη μάζα των φερέλπιδων στελεχών κάποιον που να ξέρει κάτι αυθεντικά χρήσιμο) – όμως ποιος τους έδινε σημασία; Ηλίθιοι ξε-ηλίθιοι οι ειδικευμένοι των πανεπιστημίων κρατούσαν τον κόσμο απ' τα αρχίδια. Πέρασε όμως αυτός ο καιρός. Τώρα, στην ίδια ηλικία που κάποτε πτυχιούχοι έφτυναν με εγγυημένη ανωτερότητα στο χρώμα, έρχεται η ροχάλα πίσω – και λέει ο καθένας, κάνοντας την ανάγκη φιλότιμο, ότι βρέχει. Ποιο πτυχίο; Οι οδηγίες λένε πως η σωστή εκπαίδευση είναι δια βίου. Έτσι υποστηρίζουν οι ειδικοί (ηλίθιοι), κι αυτοί ξέρουν. Έτσι ενώ στα 25 σου μπορούσες μια φορά κι ένα καιρό να είσαι ένας ειδικευμένος ηλίθιος, τώρα είσαι ακόμα ανειδίκευτος. Σκέτος ηλίθιος δηλαδή – κι έχεις στοιχίσει κι έναν περίδρομο λεφτά.

Θα αγαπηθεί κανείς; Είναι δυνατόν να πάει έτσι το σύστημα μπροστά; Καλή ερώτηση, αλλά η μισή απάντηση είναι γνωστή. Στο πέρασμα από μια γνωσιολογική εποχή σε μια άλλη όπου η δεύτερη εισέρχεται στο στίβο της προόδου με το πλεονέκτημα της «μηχανοποίησης» πολλών «παραδοσιακών» τομέων της γνώσης (αυτό κάνουν οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές) το 9τάξιο σχολείο, που ακόμα αποτελεί την «βασική εκπαίδευση» θα μπορούσε να γίνει 3χρονο και χαλαρό: να αρχίζει στα 12, να τελειώνει στα 15, με τρεις ή τέσσερις το πολύ ώρες την ημέρα. Για ποιό γαμημένο λόγο να παιδεύεται κανείς να μάθει προσθαφαιρέσεις, προπαίδεια, θρησκευτικές βλακειές και ορθογραφία, πρωτόγονη φυσική του κώλου ή ονόματα νομών και ακρωτηρίων, όλα αυτά τα προϊστορικά που διδάσκονται στην ξεπερασμένη βάση ότι η μνήμη είναι ατομική υπόθεση, όταν η μνήμη έχει κοινωνικοποιηθεί και ηλεκτρονικοποιηθεί; Εκείνο που χρειάζεται να μάθει κανείς είναι να διαβάσει (και αγγλικά....) και να «μπαίνει στο internet».

Τα γκαρσόνια παίρνουν παραγγελίες με υπολογιστές χεριού, οι λαϊκές αγορές έχουν ταμειακές μηχανές, και την γεωγραφία, όταν μεν πρόκειται για «τόπους που απελευθερώνονται» την διδάσκουν τα μήντια, όταν δε πρόκειται για «τόπους διακοπών» ... πάλι τα μήντια. Η βασική εκπαίδευση είναι που έχει σίγουρα μηχανοργανωθεί – και τα πρώτα 9 χρόνια του σχολείου είναι εντελώς χαμένα όχι μόνο με τον τρόπο της (παλιάς...) κριτικής, αλλά και με βάση την καπιταλιστική αναδιάρθρωση. Δυο λεπτά όμως; Δεν μένει κάτι άλλο σα σκοπός του εκπαιδευτικού συστήματος; Ναι: Η ΒΛΑΚΕΙΑ! Δεν αποβλακώνεται κανένας αν δεν ασχολείται για χρόνια με άχρηστα, αδιάφορα και κουραστικά πράγματα.... Άρα; Άρα γύρω στα 18 ή γύρω στα 22 νοιώθει κανείς ότι τον έχουν εξαπατήσει μέσω της «εκπαίδευσης» του, έχει δίκιο. Όμως αυτό σημαίνει πως δεν έχει γίνει αρκετά ηλίθιος ακόμα. Όποτε η